

LBRIS

We know
books

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE

CARMEN CAMELIA RĂDULESCU

IONUȚ POPA

FÖLDRAJZ

IV. OSZTÁLY

art

1. Az észlelhető környezet bemutatása általános és sajátos terminológia segítségével
2. Jellegzetes elemek alkalmazása (matematikai, természettudományi és rokon tantárgyak) a minket körülvevő környezet feltárására
3. A minket körülvevő valóság térkép általi megjelenítése
4. A lakóhelyi környezet, az ország és a világ megismerése iránti érdeklődés felkeltése

TARTALOMJEGYZÉK

Tanulási egység/tanulási tevékenység	Oldal	SAJÁTOS KOMPETENCIÁK
1. TANULÁSI EGYSÉG		
Közvetlen és tágabb környezetünk földrajzi elemei		
Közvetlen környezetünk		
1. Osztály, iskola, lakónegyed, település	12	1.1. Földrajzi kifejezések azonosítása szövegben/szöveggörnyezetben, különböző tanulási helyzetekben
2. Tájékozódás és távolságok közvetlen környezetünkben	14	1.2. A sajátos kifejezések saját szempont szerinti értelmezése
3. Osztálytermünk, iskolánk, lakásunk, lakónegyedünk és településünk alaprajza	16	1.3. A földrajzi kifejezések alkalmazása egyszerű szövegekben/szöveggörnyezetben
<i>Ismétlés</i>	20	2.1. Egyszerű elemek és alapvető matematikai műveletek felhasználása az észlelt környezet feltárásában
<i>Tudásfelmérő</i>	21	2.2. Alkalmazzák más tantárgyak körében elsajátított ismereteiket (természettudományok, történelem és társadalomtudományok) a közvetlen környezet jelenségeinek leírására és megmagyarázására
Tágabb környezetünk		
4. Látóhatár, horizont, égtájak	22	2.3. Földrajzi jellegű jelenségek és folyamatok azonosítása közvetlen környezetünkből
5. Tágabb környezetünk térképei	26	3.1. Az elemek helyzetének azonosítása a térképen
Tágabb környezetünk megfigyelhető általános jellemzői		
6. Domborzat, vízrajz, növényzet	28	3.2. A konvencionális jelek és jelrendszerek alkalmazása
7. Lakosság, települések, emberi tevékenységek	32	3.3. Bizonyos elemek helyzetének helyes jelölése térképen
<i>Ismétlés</i>	36	3.4. Egyszerű grafikus és térképészeti elemek alkalmazása
<i>Tudásfelmérő</i>	37	4.1. A lakókörnyezet, az ország és a világ földrajzi jellegzetességeinek megismerése
Megfigyelhető változások és időegységek		
8. A környező valóságban megfigyelhető változások	38	4.2. Közvetlen környezetünk működésének és szerepének megértése az élet és a társadalmi összefüggések tekintetében
9. Időegységek: óra, nap, hét, év, naptár	40	
Tágabb környezetünktől az orszáig		
10. Település, régió, ország	42	
<i>Ismétlés</i>	44	
<i>Tudásfelmérő</i>	45	
<i>Témazáró tudásfelmérő</i>	46	

Tanulási egység/tanulási tevékenység	Oldal	SAJÁTOS KOMPETENCIÁK
2. TANULÁSI EGYSÉG		
Románia – általános földrajzi elemek		
Románia – országhatárok és szomszédok		
11. Országhatárok és szomszédok	48	1.1. Földrajzi kifejezések azonosítása szövegben/szöveggörnyezetben, különböző tanulási helyzetekben
Románia – földrajzi jellemzők		1.2. A sajátosságos kifejezések saját szempont szerinti értelmezése
12. Domborzat, általános jellemzők és domborzati formák	50	1.3. A földrajzi kifejezések alkalmazása egyszerű szövegekben/szöveggörnyezetben
13. Éghajlat, vízrajz, növényzet, állatvilág és talaj	52	2.1. Egyszerű elemek és alapvető matematikai műveletek felhasználása az észlelt környezet feltárásában
Ismétlés	54	2.2. Alkalmazzák más tantárgyak körében elsajátított ismereteiket (természettudományok, történelem és társadalomtudományok) a közvetlen környezet jelenségeinek leírására és megmagyarázására
Tudásfelmérő	57	2.3. Földrajzi jellegű jelenségek és folyamatok azonosítása közvetlen környezetünkből
Románia – ember által épített mesterséges környezet		3.1. Az elemek helyzetének azonosítása a térképen
14. Lakosság, emberi települések	58	3.2. A konvencionális jelek és jelrendszerek alkalmazása
Gazdasági tevékenységek		3.3. Bizonyos elemek helyzetének helyes jelölése térképen
15. A. Erőforrások és ipari tevékenységek	60	3.4. Egyszerű grafikus és térképészeti elemek alkalmazása
16. B. Főbb mezőgazdasági termékek	62	4.1. A lakókörnyezet, az ország és a világ földrajzi jellegzetességeinek megismerése
17. C. Szállítás és közlekedési utak	64	4.2. Közvetlen környezetünk működésének és szerepének megértése az élet és a társadalmi összefüggések tekintetében
Ismétlés	66	4.3. A természetes és emberi diverzitás megértése és megismerése
Tudásfelmérő	67	
Témazáró tudásfelmérő	68	
Félévvégi ismétlés és tudásfelmérés	69	

„Hazád földrajza szülőfölded földrajzával kell kezdődjön, amelynek friss képekkel és érzelmekkel teli részei ott vannak minden gyermek lelkében, csak a fényre kell tární, hasznosítani és elrendezni.”

(George Válsan, *Válogatott művek*)

3. TANULÁSI EGYSÉG

Románia regionális földrajzi elemei

Románia nagy földrajzi tájegységei

1. Kárpátok hegyvonulata	70
2. Dombok és hátságok	76
3. Alföldek és a Duna-delta	80
<i>Ismétlés</i>	84
<i>Tudásfelmérő</i>	85

Saját környezetünk földrajzi jellemzői

4. Egy térség jellemzőinek bemutatása	88
5. Saját környezet (vagy környezetek) jellemzőinek bemutatása	90
<i>Ismétlés</i>	92
<i>Tudásfelmérő</i>	93

Románia közigazgatási felosztása

6. Jelenlegi közigazgatási felosztás	94
7. Bukarest földrajzi jellemzése	96
8. Saját megyéd és településed földrajzi jellemzése	98
<i>Ismétlés</i>	102
<i>Tudásfelmérő</i>	103
<i>Összefoglaló értékelési teszt</i>	104

1.1. Földrajzi kifejezések azonosítása szövegben/szöveggörnyezetben, különböző tanulási helyzetekben

1.2. A sajtáságos kifejezések saját szempont szerinti értelmezése

1.3. A földrajzi kifejezések alkalmazása egyszerű szövegekben/szöveggörnyezetben

2.1. Egyszerű elemek és alapvető matematikai műveletek felhasználása az észlelt környezet feltárásában

2.2. Alkalmazzák más tantárgyak körében elsajátított ismereteiket (természettudományok, történelem és társadalomtudományok) a közvetlen környezet jelenségeinek leírására és megmagyarázására

2.3. Földrajzi jellegű jelenségek és folyamatok azonosítása közvetlen környezetünkből

3.1. Az elemek helyzetének azonosítása a térképen

3.2. A konvencionális jelek és jelrendszerek alkalmazása

3.3. Bizonyos elemek helyzetének helyes jelölése térképen

3.4. Egyszerű grafikus és térképészeti elemek alkalmazása

4.1. Dezvoltarea curiozităţii de cunoaştere a elementelor geografice caracteristice orizontului local, ţării şi lumii contemporane

4.2. A lakókörnyezet, az ország és a világ földrajzi jellegzetességeinek megismerése

4.3. Közvetlen környezetünk működésének és szerepének megértése az élet és a társadalmi összefüggések tekintetében

TANULÁSI EGYSÉG/TANULÁSI TEVÉKENYSÉG	Oldal	SAJÁTOS KOMPETENCIÁK
4. TANULÁSI EGYSÉG		
Románia Európában és a Földön		
Románia Európában		
9. Románia földrajzi helyzete Európában: határai és szomszédai	106	1.1. Földrajzi kifejezések azonosítása szövegben/szöveggörnyezetben, különböző tanulási helyzetekben
10. Szomszédos országok megnevezése, fővárosa	108	1.2. A sajátosságok kifejezések saját szempont szerinti értelmezése
Európa – a bolygó egy kontinense		1.3. A földrajzi kifejezések alkalmazása egyszerű szövegekben/szöveggörnyezetben
11. Európa rövid földrajzi jellemzése	110	2.1. Egyszerű elemek és alapvető matematikai műveletek felhasználása az észlelt környezet feltárásába
12. Európa és Románia – közös elemek	112	2.2. Alkalmazzák más tantárgyak körében elsajátított ismereteiket (természettudományok, történelem és társadalomtudományok) a közvetlen környezet jelenségeinek leírására és megmagyarázására
13. Az Európai Unió	114	2.3. Földrajzi jellegű jelenségek és folyamatok azonosítása közvetlen környezetünkből
A Föld – a mi bolygónk		3.1. Az elemek helyzetének azonosítása a térképen
14. A Föld általános jellemzői	116	3.2. A konvencionális jelek és jelrendszerek alkalmazása
15. A Föld kontinensei és óceánjai	118	3.3. Bizonyos elemek helyzetének helyes jelölése térképen
A Föld – a Naprendszer bolygója		3.4. Egyszerű grafikus és térképészeti elemek alkalmazása
16. A Föld, a Naprendszer egyik bolygója Világtérkép – a Föld felszínének ábrázolása	120	4.1. A lakókörnyezet, az ország és a világ földrajzi jellegzetességeinek megismerése
<i>Ismétlés</i>	122	4.2. Közvetlen környezetünk működésének és szerepének megértése az élet és a társadalmi összefüggések tekintetében
<i>Tudásfelmérő</i>	123	4.3. A természetes és emberi diverzitás megértése és megismerése
<i>Év végi ismétlés és tudásfelmérés</i>	124	
Tudtad-e?	126	
Kis földrajzi szótár	127	

„Földrajz, röviden a Föld leírása [...] A föld, amelyre lépünk, és mindaz ami a mélyén rejlik, a forma, amelyben megjelenik (hegy, völgy, rónaság), a víz, amely öntözi, befedi, behatol (folyó, tó, tenger, felszín alatti vizek), a levegő is, amely beburkolja, amely fényt és árnyékot kölcsönöz, lágy vagy ríktó színek, felhők és esők, szél, vihar vagy hóvihar. Még ott a növényzet is, amely csodás és változatos ruhával borítja. Ott vannak még az állatok, amelyek élettel töltik meg, a békésen legelő nyájtól a vizek mélyén sikló halakig, és végül ott az ember, aki uralja és élvezi e föld csodás ajándékait.”

(George Vâlsan: Fizikai földrajz)

1TE

Földrajzi alapfogalmak Szűkebb és tágabb környezetünk

TARTALMAK:

- SZŪKEBB KÖRNYEZETÜNK
- TÁGABB KÖRNYEZETÜNK
- TÁGABB KÖRNYEZETÜNK ÁLTALÁNOS JELLEMZŐI
- VÁLTOZÁSOK ÉS IDŐREND
- TELEPÜLÉSÜNKTŐL AZ ORSZÁGIG

Földrajzi kifejezések:

- szűkebb környezetünk;
- tágabb környezetünk;
- égtájak;
- alaprajz;
- egyezményes jelek;
- jelmagyarázat;
- térkép.

Osztály, iskola, lakónegyed, település

Emlékezz!

Napi tevékenységeid egy része az iskolában, az osztályteremben zajlik. Az iskola az a hely, ahol sok új és hasznos dolgot fedezel fel és tanulsz meg. Napod más részét otthon töltöd. Naponta az ismert úton mész hazulról az iskolába.

Figyeld meg!

Figyeld meg az alábbi képeket!

1. Mit látsz az első két képen? Nevezd meg a képeken látható tárgyakat, és határozd meg, hogy mire használjuk ezeket! Ezen tárgyak közül melyek találhatóak meg a te osztálytermedben?

2. Milyen épületet látsz a 3. képen? Mi a kapcsolat a három kép között?

Alkalmazás

Válaszolj a következő kérdésekre:

- Hány tanuló jár az osztályodba? Mi a padtársad neve?
- Hogy nevezik az iskolát ahol tanulsz? Hány osztályterem van azon az emeleten ahol tanulsz?
- Nevez meg öt olyan az osztályodban vagy iskoládban található tárgyat, amelyet naponta használsz! Nevez meg öt személyt, akiket naponta látsz, vagy akikkel naponta beszélsz!

Szótár

falu – kis település, amelynek lakói többnyire mezőgazdasággal foglalkoznak

város – nagyobb település, lakosainak száma meghaladja a falvakét, lakói elsősorban iparral, kereskedelemmel, egészségüggyel, kultúrával stb. foglalkoznak.

Jegyezd meg!

Azt a területet amelyet naponta keresztezel, miközben otthonról az iskolába jutsz, amely több utcát, házat, tömbházat, épületet tartalmaz amikben emberek élnek és dolgoznak, lakónegyednek **nevezzük** és saját elnevezése van.

A lakónegyed, lakótelep a város egy része.

A település csoportos emberi lakóhely, amelyet a környező természet határol, emberek lakják, akik különböző tevékenységeket végeznek.

Fedezd fel!

We know books

Bianka és Gabriella egyazon település különböző lakónegyedeiben élnek. A lenti képeken a települést és a két barátnő lakótelepeit láthatod.

Másold le a mondatokat a füzetedbe, és egészítsd ki a képeknek megfelelő számmal!

- Bianka a Traian lakónegyed egy tömbházában lakik. Bianka lakónegyedét a ... számú kép ábrázolja.
- Gabriella más iskolában tanul, mint Bianka, mivel a Grivița lakótelepen lakik. Ez egy szép, családi házakkal teli lakónegyed. Gabriella lakónegyedét a ... számú kép ábrázolja.
- Mindkét lakónegyed egyazon város részei. A ... számú képen az a város látható, amelyben a két barátnő él.

Jegyezd meg!

A közvetlen környezeted az a hely, ahol mindennapi **életed zajlik**. Ide tartozik az otthonod, az iskolád, az út, amelyen házatoktól az iskoláig jutsz, azok a helyek amelyekeken utad közben jársz.

E terület mérete függ a település nagyságától. Ha vidéken, kisebb **településen élsz** (vagyis **falun**), akkor közvetlen környezeted az egész települést jelenti. Ha városban élsz, amely nagyobb kiterjedésű település, akkor a közvetlen környezetedet az a lakónegyed jelenti, ahol az otthonod, az iskolád van.

Alkalmazás

Válaszolj a következő kérdésekre, utasításokra!

1. Hogy nevezik a lakónegyedét ahol élsz? Határozd meg lakónegyeded két sajátosságát!
2. Nevezd meg az épületeket, amelyek mellett az iskola fele vezető utadon elhaladsz!
3. Mi a neve a településnek ahol laksz?
4. Alkoss mondatokat a következő szavakkal: *osztály, iskola, lakónegyed, település!*

Magyarázd meg!

Bogdan minden vakációban meglátogatja nagyszüleit, akik egy másik településen élnek. Ott az emberek ismerik egymást, és köszönnek egymásnak.

Milyen településen élnek Bogdan nagyszülei?

Gyakorolj!

Bogdan egy nagyvárosban él. A kép közvetlen környezetét ábrázolja, azt a helyet, ahol mindennapi élete zajlik. Válaszolj a következő kérdésekre, utasításokra!

1. Nevezd meg Bogdan közvetlen környezetét!
2. Milyen épületeket látsz közvetlen környezetében? Határozd meg, mivel foglalkoznak az ezekben az épületekben dolgozó emberek!
3. Határozd meg Bogdan otthonától az iskoláig vezető útját!

Tájékozódás és távolságok közvetlen környezetünkben

Figyeld meg!

- Nevezd meg a képen látható épületeket!
- A kép melyik oldalán található Dani háza? Hát Andris tömbháza?
- Az iskolához képest hol található a kórház? Nevezd meg az iskola mögötti épületet!
- A két fiú közül ki lakik közelebb az iskolához?

Fedezd fel!

Daria meglátogatta barátnőjét, Annát, aki egy másik településen lakik. Hogy könnyen tájékozódjon, Anna néhány utasítást és egy rajzot küldött Darianak, merre menjen, hogy könnyen eljusson hozzá. Ezt írta Anna:

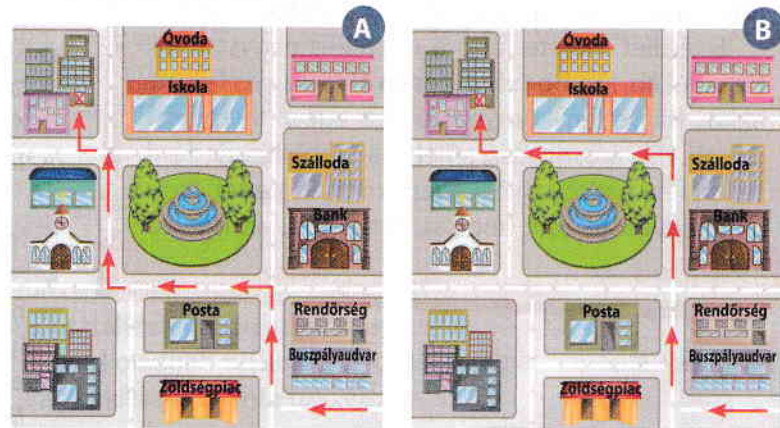
„Kedves Daria! A piros nyilakat követve eljutsz hozzám. Légy figyelmes! A buszpályaudvar után fordulj jobbra! A rendőrségnél kelj át az úton, és menj tovább előre! Bal oldalon meglátod a városi parkot. A park után fordulj balra! Miután elhaladsz az iskolám mellett meglátod a lakónegyedem tömbházait, köztük azt a tömbházat, ahol lakom (piros X-el jelöltem). Szeretettel várlak: Anna.“

Figyeld meg a két képet, és válaszolj a kérdésekre, utasításokra!

1. Az A és B rajzok közül melyiket küldte Daria Annának? Miért? Indokold válaszod!

2. Másold le a füzetedbe a következő mondatokat, és jelöld I-vel az igaz és H-val a hamis állításokat!

- Hogy Anna otthonról a legrövidebb úton jusson a postáig, elhalad a bank előtt.
- A buszpályaudvar és a szálloda közti távolság egyenlő, a zöldségpiac és a buszpályaudvar közti távolsággal.

Szótár

tájékozódni – tudni, merre kell menned, hogy eljuss egy adott helyre; felismerni vagy meghatározni az irányt; megtalálni az utat a célhoz, különböző tereptárgyak használatával

Jegyezd meg!

Tájékozódni azt jelenti, hogy képes vagy meghatározni a közvetlen környezetben az adott helyzetet, az utcéd és az irányt.

Különböző tárgyakkhoz (tereptárgyak, épületek, utcák stb.) viszonyítva helyzetünket tájékozódhatunk használva a *balra, jobbra, előre, hátra* irányokat.

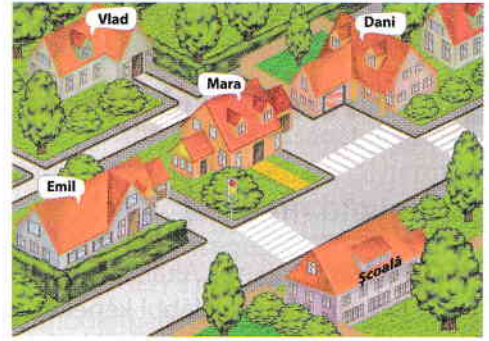
Tájékozódhatunk úgy, hogy különböző tereptárgyakhoz viszonyítjuk helyzetünket (például: „Az én házam az utca jobb oldalán helyezkedik el.”, „Az iskola a gyógyszertár mögött van.”).

Alkalmazás

We know books

Figyeld meg a mellékelt képet! Mara, Dani, Emil és Vlad ugyanabban a lakónegyedben laknak, és egyazon iskolába járnak.

- Határozd meg Dani otthonának helyzetét az iskolához viszonyítva!
- Határozd meg Emil otthonának helyzetét Dani otthonához viszonyítva!
- Merre található a jelzőlámpa Mara otthonához viszonyítva?
- A négy gyermek közül ki teszi meg a legnagyobb távolságot hazulról az iskoláig? Miért?

Jegyezd meg!

Közvetlen környezetünk tárgyai közel **vannak egymáshoz**, (1., 2. és 3. fénykép), így **megmérhetjük** a köztük lévő távolságot egyszerű mérőeszközökkel (vonalzó, mérőrúd, mérőszalag stb.).

Gyakorolj!

1. Egy nap Emil és Dani elhatározták, hogy a sportpálya két kapuja közti távolságot megméri egy mérőszalaggal. Miután megmérték és ellenőrizték számításaikat, a két fiú megtudta, hogy ez a távolság 40 m. Hogy határozták meg a két kapu közti távolságot tudva, hogy a mérőszalag 10 m hosszú?
- 2.* Emil lépésekkel is meg akarta mérni a két kapu közti távolságot. Tudja, hogy egy lépésének hossza 40 cm. Hány lépést kellett megtennie Emilnek az egyik kaputól a másikig? Magyarázd meg, hogy a lépésekkel mért távolság miért különbözhet a megfelelő eszközzel mért távolságtól!
3. Az osztálytermedben mely tárgyakat mérheted meg vonalzóval? Miért nem mérheted le vonalzóval a tábla és a padod közti távolságot?

Magyarázd meg!

1. Magyarázd el iskolád helyzetét a környék fontosabb épületeihez viszonyítva!
2. Hogy elmagyarázd egy barátodnak lakásotok helyzetét, viszonyítási pontként megadsz:
 - a. egy fát,
 - b. egy gépkocsit, amit reggel az iskola előtt láttál,
 - c. a lakásotokhoz közeli fontos épületet,
 - d. iskolád nevét.